

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év december hó 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés büntette miatt B.R. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Zala Megyei Bíróság 3.B.26/2007/36. számú ítéletét és a Győri Ítéltábla Bf.67/2008/19. számú végzését L.Z. II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

L.Z. II. rendű terheltet a Zala Megyei Bíróság a 2008. június hó 9. napján kelt 3.B.26/2007/36. számú ítéletével társtettesként elkövetett emberölés büntette miatt 5 évi börtönbüntetésre és 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az ítélet ellen a II. rendű terhelt és védője részben megalapozatlanság és enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Győri Ítéltábla a 2009. március hó 5. napján kelt Bf.67/2008/19. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege a következő:

B.R., az ügy I. rendű terheltje és Sz.T. sértett évek óta jó ismerősi viszonyban voltak, melynek során több közös üzletet is lebonyolítottak. A Zalaegerszegi Rendőrkapitányság Sz.T. 2005. augusztus 19-én tett feljelentése alapján nyomozást rendelt el B.R. I. rendű terhelttel szemben, amelynek eredményeként a Zalaegerszegi Városi Ügyészség a terhelt ellen jelentős értékre elkövetett lopás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt 2006. május 12. napján vádat emelt. A büntetőeljárás bírósági szakaszában azonban a sértett csatolt egy 2006. május 24. napján keltezett és két tanú által aláírt nyilatkozatot, miszerint az I. rendű terhelttel szemben tett feljelentésben foglaltak nem fedik a valóságot. Ennek alapján a Zalaegerszegi Városi Bíróság 2007. augusztus 28. napján az I. rendű terheltet az ellene emelt vád alól felmentette.

Az eljárás során B.R. I. rendű terhelt és Sz.T. sértett viszonya jelentősen megromlott.

2006 nyarán Sz.T. sértett B.R. I. rendű terhelt kiszolgáltatott helyzetét kihasználva, utalva arra, hogy az írásbeli nyilatkozatát akár vissza is vonhatja, rendszeresen zaklatta és zsarolta az I. rendű terheltet, amelynek során különböző összegeket kért tőle. Az I. rendű terhelt ebben az időben pénzzűkében állt és nem tudott eleget tenni a követeléseknek.

L.Z. II. rendű terhelt 2005 nyarától dolgozott az I. rendű terheltnél és tudomással bírt az I. rendű terhelt és Sz.T. kapcsolatáról, illetve a sértett zsaroló tevékenységéről.

A II. rendű terhelt 2006. augusztus 9-én reggel 7 órától dolgozott a műhelyben. Kb. 8 óra tájban Sz.T. megjelent a műhelyben a tulajdonát képező személygépkocsival és a műhely mögötti hátsó udvaron találkozott össze B.R. I. rendű terhelttel, aki a sértett megpillantásakor már indulatos állapotba került. A sértett ez alkalommal 90.000 forint készpénzt kért B.R.-től arra hivatkozással, hogy ügyvédi munkadíj kifizetéséhez lenne szüksége a pénzre.

Emiatt közöttük szóváltásra került sor, amelynek során Sz.T. az I. rendű terhelt felé rúgott, aki ezt elhárította, majd többször megütötte a sértettet úgy, hogy az az ütésektől hanyatt esett és a földre került. B.R. I. rendű terhelt a földön fekvő sértettet többször megrúgta, azután letérdelt és ököllel ütlegelte az arcát, majd bal karjával hátrahúzta a fejét, jobb karjával pedig a nyakát szorította. A sértett kétségbeesve védekezett, ezért az I. rendű

terhelt kérte a II. rendű terheltet: hozzon valamilyen kötelet a műhelyből, hogy megkötözzék a sértettet.

L.Z. II. rendű terhelt a műhelybe sietett, onnan egy gumipókot vitt magával, majd B.R. I. rendű terhelt felszólította, hogy kötözze meg Sz.T. sértett kezeit.

A II. rendű terhelt felismerve társa ölési szándékát, a gumipókot többször áttekerte a sértett kezén, a védekezés és ellenállás megtörése érdekében. Ezt követően B.R. I. rendű terhelt megkérte L.Z. II. rendű terheltet, hogy csukja be a műhely ajtaját, kapcsolja le a műhelyben a gépeket és a villanyt is. L.Z. II. rendű terhelt e kérésnek is eleget tett. B.R. I. rendű terhelt továbbra is szorította az egyre gyengülő sértett nyakát, aki a kb. 2 percen át tartó, közepest meghaladó szorítás következtében a helyszínen meghalt. B.R. ezt követően Sz.T. holttestére ráhelyezte egy kotrógép kanalát, majd megbeszélte a II. rendű terhelttel, hogy keresse meg N.I. munkatársukat és vigye őt haza, majd jöjjön vissza a helyszínre a sértett holttestének, gépkocsijának valamint a bűncselekményre utaló nyomoknak az eltüntetése végett.

E kérésnek megfelelően a II. rendű terhelt gépkocsijával felvette a műhelybe tartó N.I.-t és közölte vele, hogy B.R. elfoglaltsága miatt aznapra befejezték a munkát, majd hazavitte a lakására. Ez idő alatt az I. rendű terhelt Sz.T. holttestét belehelyezte a kotrógép kanalába és azt földdel telemerítette és a magasba emelte. Ezután a közeli község határában található erdőben egy fákkal szegélyezett földút mellett a kotrógép segítségével elásta. Ezt követően az I. rendű terhelt a saját gépkocsijával, míg a II. rendű terhelt Sz.T. gépkocsijával a helyszínről Budapest irányába közlekedtek, majd a sértett gépkocsijából a különböző ingóságokat, horgászbotokat, kerti felszereléseket, lámpákat eldobálták és a gépkocsit Székesfehérváron, a lakónegyed parkolójában hagyták, a belsejét pedig gázolajjal a nyomok eltüntetése végett áttörölgették.

Másnap a II. rendű terhelt eltüntette a műhelyudvaron lévő vérnyomokat, majd élettársával Székesfehérvárra ment, ahol a sértett forgalmi engedélyét és egyéb iratait a 8-as főút mellett elégette. L.Z. II. rendű terhelt a nyomozó hatóságnak 2007. május 8-án megmutatta Sz.T. sértett gépkocsijának a feltalálási helyét, míg a holttestet május 15-én az I. rendű terhelt mutatta meg a hatóságoknak.

A jogerős határozatok ellen L.Z. II. rendű terhelt védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

A felülvizsgálati indítvány a Be. 416.§ (1) bekezdés b/ pontjára hivatkozással sérelmezi a II. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmény jogi minősítését. Álláspontja szerint L.Z. terhelt azzal a magatartásával, hogy a földön fekvő sértett kezeit megkötözte, nem társtettese az emberölés büntettének, hanem mindössze bűnsegéde.

Ezen túlmenően sérelmezte, hogy a bíróság nem fogadta el a II. rendű terhelt azon védekezését, hogy kérlette az ügy I. rendű terheltjét, hogy ne bántsa a sértettet, azonban félelmében végrehajtotta az I. rendű terhelt utasítását, mivel ő lényegesen erősebb volt nála.

Összességében tehát a II. rendű terhelt védője a cselekmény jogi minősítésének megváltoztatását, bűnsegédi magatartás megállapítását és a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1956/2009/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Be. 423.§ (1) bekezdése alapján a bíróság jogerős határozatában megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó és az a bizonyítékok értékelésének téves voltát, a terhelt védekezésének elutasítását sérelmezve sem támadható. Ekként a tényállásban nem szereplő terhelti védekezésre alapított felülvizsgálatot a törvény kizárja.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint: „L.Z. II. rendű terhelt társa ölési szándékát felismerve, annak tudatában a gumipókot többször áttekerte a védekezés, ellenállás megtörése érdekében a B.R. I. rendű terhelt fojtó magatartása következtében fuldokló, hörgő sértett kezein.”

Az ügyben eljáró bíróságok e tényállás alapján az anyagi büntető jogszabályok helyes alkalmazásával törvényesen minősítették a II. rendű terhelt cselekményét társtettesként elkövetett emberölés büntettének.

A társtettség megállapításának ugyanis nem feltétele, hogy az ölési cselekményben résztvevők egyaránt halálos eredményt közvetlenül előidéző magatartást fejtsenek ki. Társtettes az is, aki felismerve társa szándékát, vele akarategységben, egymás tevékenységét kölcsönösen kiegészítve vesz részt a bűncselekmény elkövetésében. Ez határolja el a

társtettségétől a fizikai bűnsegelet, ugyanis a bűnseged - szemben a társtettségel - nem tanúsít tényállásszerű magatartást, mindössze a tettesi alapcselekmény külső feltételeit biztosítja.

L.Z. II. rendű terhelt - felismerve társa szándékát - a karok összekötésével a sértett ellenállását megtörve maga is okozójává vált a halálos eredmény bekövetkeztének. Ennek megfelelően a Btk. 20.§ (3) bekezdése szerint a társtettesi minősítésnek mind az alanyi, mind a tárgyi feltételei megvalósultak.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a bűncselekmény törvénysértő minősítése csak akkor alapozza meg a Be. 427.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti határozat meghozatalát, ha az eltérő minősítés egyben törvénysértő büntetés kiszabását is eredményezte. A Btk. 21.§ (3) bekezdése szerint a részesre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. Erre figyelemmel az esetleges minősítés-változtatás sem tette volna lehetővé a jogerős határozatok megváltoztatását.

A Legfelsőbb Bíróság mivel a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási szabálysértést sem észlelt, a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, illetve a 416.§ (4) bekezdésének b) pontján, továbbá a 418.§-a (3) bekezdésén és a 421.§-ának (2) és (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. december 15.

Dr. Akác József s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő
N-né TH